

Yurtdışındaki müşteriye satılan, ancak ihraç edilmeyip müşterinin talimatıyla onun adına Türkiye'deki yerli firmalara teslim edilen külçe altınların vergilendirilmesi ve belge düzeni.

Belge türü	Özelge
Kanun	KATMA DEĞER VERGİSİ KANUNU
Özelge no	11395140-019.01-1188
Tarih	05.08.2013

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İSTANBUL VERGİ DAİRESİ BAŞKANLIĞI

Mükellef Hizmetleri Usul Grup Müdürlüğü

Sayı : 11395140-019.01-1188

05/08/2013

Konu : Yurtdışındaki müşteriye satılan, ancak ihraç edilmeyip müşterinin talimatıyla onun adına Türkiye'deki yerli firmalara teslim edilen külçe altınların vergilendirilmesi ve belge düzeni.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda; şirketinizin külçe altın alım satımı, ithalat ve ihracatı yapan İstanbul Altın Borsası üyesi bir aracı kurum olduğunu, satışlarınızın yüzde doksanbeşinin yurtdışındaki müşterinize yapıldığını, yurt dışındaki müşterinizin kendi adına Türkiye'deki piyasalardan alınıp ihraç edilecek külçe altınlardan talimatla belirleyeceği miktarda Türkiye'deki müşterilerine gönderilmesini istediği belirtilerek, söz konusu işlemenin vergi kanunları karşısındaki durumu hakkında görüş talep edilmektedir.

-Kurumlar Vergisi Yönünden:

Bilindiği üzere; 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 6'ncı maddesinin birinci fıkrasıyla kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı belirtilmiş, maddenin ikinci fıkrasıyla da safi kurum kazancının tespitinde, Gelir Vergisi Kanunu'nun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı hükme bağlanmıştır.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun "Ticari Kazancın Tarifi" başlıklı 37'nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu, belirtilerek 38'inci maddesinde;

"Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1-İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

2-İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükümlerine yer verilmiştir.

Bu hükümlere göre, yurtdışındaki müşterilerinize gerçekleştirmiş olduğunuz satışlara ilişkin tutarların kurum kazancına dahil edileceği tabiidir. Yurtdışında bulunan müşterinizin talimatıyla Türkiye'deki firmalara yaptığınız teslimler dolayısıyla satış tutarının dışında ilave bir bedel alınması halinde bu bedelin de kurum kazancı kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir.

-Katma Değer Vergisi (KDV) Yönünden:

KDV Kanununun;

-1/1 inci maddesinde, ticari, sınai, zirai faaliyet ve serbest meslek faaliyeti çerçevesinde Türkiye'de yapılan teslim ve hizmetlerin KDV'ye tabi olduğu,

-4/1 inci maddesinde, hizmetin, teslim ve teslim sayılan haller ile mal ithalatı dışında kalan işlemler olduğu ve bu işlemlerin bir şeyi yapmak, işlemek, meydana getirmek, imal etmek, onarmak, temizlemek, muhafaza etmek, hazırlamak, değerlendirmek, kiralamak, bir şeyi yapmamayı taahhüt etmek gibi şekillerde gerçekleşebileceği,

-6 ncı maddesinde, işlemlerin Türkiye'de yapılmasının teslim anında malların Türkiye'de bulunmasını; hizmetin Türkiye'de yapılmasını veya hizmetten Türkiye'de faydalanılmasını ifade ettiği,

-11/1-a maddesinde; ihracat teslimleri ve bu teslimlere ilişkin hizmetlerin, yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmetlerin, serbest bölgedeki müşteriler için yapılan fason hizmetlerin ve karşılıklı olmak şartıyla uluslararası roaming anlaşmaları çerçevesinde yurt dışındaki müşteriler için Türkiye'de verilen roaming hizmetlerinin KDV den istisna olduğu,

-12/2 nci maddesinde; yurt dışındaki müşteri tabirinin, ikametgâhı, işyeri, kanunî ve iş merkezi yurt dışında olan alıcılar ile yurtiçinde bulunan bir firmanın yurt dışında kendi adına müstakilen faaliyet gösteren şubelerini ifade ettiği ve bir hizmetin yurt dışındaki müşteriler için yapılan hizmet sayılabilmesi için; hizmetlerin yurt dışındaki bir müşteri için yapılmış olması, hizmetten yurt dışında faydalanılması, gerektiği,

-17/4-g maddesinde, külçe altın, külçe gümüş, kıymetli taşlar (elmas, pırlanta, yakut, zümrüt, topaz, safir, zebircet, inci, kübik virconia) döviz, para, damga pulu, değerli kâğıtlar, hisse senedi, tahvil ile metal, plastik, lastik, kauçuk, kâğıt, cam hurda ve atıklarının tesliminin KDV den istisna olduğu,

hüküm altına alınmıştır.

Buna göre, şirketiniz tarafından yurtdışındaki müşterinize Türkiye'de külçe altın teslimi KDV nin konusuna girmekle birlikte KDV Kanununun 17/4-g maddesine göre KDV den istisna bulunmaktadır.

Diğer taraftan, yurt dışındaki müşterinize Türkiye'de satılan ancak ihraç edilmeyip müşterinin talimatıyla onun adına Türkiye'deki yerli firmalara teslim edilen külçe altın için verilen bu aracılık hizmeti karşılığında alınan komisyonlar genel hükümlere göre KDV ye tabi olacaktır.

-Vergi Usul Kanunu Yönünden:

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

-229 uncu maddesinde; faturanın, satılan emtia veya yapılan iş karşılığında müşterinin borçlandığı meblağı göstermek üzere emtiayı satan veya işi yapan tüccar tarafından müşteriye verilen ticari vesika olduğu,

-230/5 inci maddesinde; faturada, satılan malların teslim tarihi ve irsaliye numarasının bulunması gerektiği, (Malın alıcıya teslim edilmek üzere satıcı tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde satıcının, teslim edilen malın alıcı tarafından taşınması veya taşıtırılması halinde alıcının, taşınan veya taşıtırılan mallar için sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve taşıtta bulundurulması şarttır.)

Malın, bir mükellefin birden çok iş yerleri ile şubeleri arasında taşındığı veya satılmak üzere bir komisyoncu veya diğer bir aracıya gönderildiği hallerde de, malın gönderen tarafından sevk irsaliyesine bağlanması gerekli olduğu, bu bentte yazılı irsaliyeler hakkında fiyat ve bedel ile ilgili bilgiler hariç olmak üzere, bu madde hükmü ile 231 inci madde hükmü uygulanır. İrsaliyelerde malın nereye ve kime gönderildiği ayrıca belirtileceği,

-231/5 inci maddesinde; faturanın, malın teslimi veya hizmetin yapıldığı tarihten itibaren azami yedi gün içinde düzenlenmesi gerektiği, bu süre içerisinde düzenlenmeyen faturaların hiç düzenlenmemiş sayılacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Konuya ilişkin olarak yayımlanan 173 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin "C-Belge Düzenine İlişkin Olarak Uygulamada Ortaya Çıkan Tereddüt Konusu Hususlarla İlgili Açıklamalar ve Yeni Düzenlemeler" başlıklı bölümünün (1-d) bendinde; "Bazı mükelleflerin başka mükelleflere teslim edilmek üzere üçüncü şahıslara talimat vererek mal sevkettirmesi durumunda sevk irsaliyesi aşağıdaki örnekte açıklandığı şekilde düzenlenecektir.

Örnek: Toptancı (A) müşterisi olan perakendeci (C) ye teslim edilmek üzere imalatçı (B) ye talimat vererek kendi adına mal sevkiyatı yapılmasını istemektedir. Bu örnekte (C) ye karşı esas satıcı (A) dır. (B) ise (A) ya karşı satıcı durumundadır. Ancak, malı (A) yerine (C) ye teslim etmektedir.

Buna göre, 167 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliğinin 6/a maddesinde açıklandığı gibi, malın alıcı (C) ye teslim edilmek üzere (B) tarafından taşındığı veya taşıtırıldığı hallerde (B), bir nüshası kendinde kalacak ve diğer nüshası (C) ye gönderilecek şekilde sevk irsaliyesi düzenleyecek ayrıca kendinde kalan nüshasının bir (örneğini) fotokopisini de (A) ya gönderecektir. Sevk irsaliyesinin müşteriler bölümüne ise "(A) adına (C)ye teslim edilmek üzere" ibaresini yazacaktır.

Daha sonra, (B) tarafından (A) ya ve (A) tarafından da (C) ye düzenlenecek satış faturalarına, (B) tarafından düzenlenmiş sevk irsaliyesinin tarih ve numarası yazılmak suretiyle, mal alım satımına ilişkin belgeler düzenlenmiş olacaktır." açıklamasına yer verilmiştir.

Bu hüküm ve açıklamalar doğrultusunda, yurtdışındaki müşterinizin talimatıyla ve onun adına Türkiye'deki müşterilerine teslim edilecek külçe altınların şirketiniz tarafından alıcıya gönderilmesinde sevk irsaliyesi düzenlenmesi ve irsaliye üzerine, külçe altının kimin adına teslim edilmek üzere sevk edildiğini belirtir bir ibare konulması gerekmektedir.

Diğer yandan söz konusu teslime ilişkin olarak şirketinizin yurt dışındaki müşteri adına ve yurt dışındaki müşterinin ise Türkiye'de bulunan alıcı adına fatura düzenleyeceği tabiidir.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

(*) Bu Özelge 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 413.maddesine dayanılarak verilmiştir.

(**) İnceleme, yargı ya da uzlaşmada olduğu halde bu konuya ilişkin olarak yanlış bilgi verilmiş ise bu özelge geçersizdir.

(**) Talebiniz zerine tayin edilmiş olan bu özelgeye uygun işlem yapmanız hâlinde, bu fiilleriniz dolayısıyla vergi tarh edilmesi icap ederse, tarafınıza vergi cezası kesilmeyecek ve tarh edilen vergi için gecikme faizi hesaplanmayacaktır.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026